www.svoboda-news.com

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXI. Число 42. Джерзи Ситі, Н. Дж., понеділок, 19. лютого, 1923. VOL. XXXI. No. 42. Jersey City, N. J., Monday, February 19, 1923. THREE CENTS

ЗБІРКА НА ФОНД

Негайної Допомоги Рідному Краєви продовжена до дня 28-ого лютого с. р., для доповнення означеної суми 30,000 долярів.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ: — ДОПИЛЬНУЙТЕ ВПОРУ, АБИ КОЖДА ГРОМАДА СПОВНИЛА СВІЙ НАРОДНІЙ ОБОВЯЗОК! ДЛЯ ДОВЕРШЕННЯ ФОНДУ ТРЕБА, ЩОБИ КОЖДА ГРОМАДА ЗЛОЖИЛА ТРЕТЮ ЧАСТИНУ ТОЇ СУМИ, ЯКУ ЗЛОЖИЛА НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ. ТОЖ ДОЛОЖІТЬ ТРУДУ І ЖЕРТВ ЩОБИ СПОВНЕННЄМ СЬОГО ОБОВЯЗКУ ДЛЯ РІДНОГО КРАЮ АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ ОСЯГНУЛИ ЗНОВА ПОВНИЙ УСПІХ!

СЕНАТ ПРИЙМАЄ ВНЕСОК НА СПЛАТУ АНГЛІЄЮ ВОЄННОГО ДОВГУ

ВАШІНГТОН, 16. лютого. — Сенат приняв нині 70 голосами проти 18 урядовий внесок про способи сплати военного довгу Англією.

В резолюції про сплату приняв сенат лишень дуже малі поправки, які ріжнять її від ухвали палати послів. З огляду на се всі сподіються, що сі ріжниці дадуться легко вирівнати на конференції представників сенату та палати послів та що внесок незадовго вже стане законом.

АМЕРИКА ДЕРЖИТЬСЯ УГОДИ ПРО ОБМЕЖЕННЯ МОРСЬКИХ ЗОРУЖЕНЬ

ВАШІНГТОН, 16. лютого. — Обі палати конгресу дебатували нині предложение департаменту фльоти про визначенне більшої суми гроша на поправу военних кораблів.

Обі палати заявилися за визначением суми понад 20 мілїонів долярів з тим однак, що департамент фльоти має так вести поправки та відновлене военних кораблів, щоби се не противилося під ніяким зглядом межинародній умові про обмежение военних зорудень.

СТРАЙК ВУГЛЕКОПІВ

ВИЛКС-БАРЕ, Пенсилвенія, 16. лютого. — Нині вийшло на страйк коло три тисячі вуглевих майнерів, занятих в копальнях вугля підприемства Саскагена Колієріс Ко. в Нантиковк та Глен Лайон.

Причиною страйку місцеві зажалення. Межи иншим майнери нарікають на те, що підприємство домагається від них 90 центів за тону вугля більше від часу, як в копальни погорів „брейкер" (машина до ломлення вугля).

СЕНАТОР ЗАКИДУЄ ГАЗЕТАМ ПІДДЕРЖКУ ЧУЖИМИ УРЯДАМИ

ВАШІНГТОН, 16. лютого. — Алабамський сенатор Гафлин виступив в сенаті з промовою проти деяких американських газет, котрим він закидує, що вони стоять на услугах чужих урядів.

Він загрозив, що за кілька днів виступить публично з поіменним вичисленнем таких газет та постарається о поміщенне сього спису в „Конгрешенел Рекордс" (стенографічні протоколи засідань палат конгресу). Сенатор Гафлин спеціяльно (самоперше) виступав проти столичних газет.

ІНФЛЮЕНЦА ТРОХА ОСЛАБЛА

НЮ ЙОРК, 16. лютого. — Число занедужань інфлюенцою та запаленнем легень нині троха зменчилося.

Зате число смертий від запалення легень незначно зросло.

НЕБЕСПЕКА ПОШИРЕННЯ ВЖИВАННЯ НАРКОТИКІВ СЕРЕД ДІТИЙ

ЕЛЬ ПАСО, Туксас, 16. лютого. — Федеральний суд розбирав нині обжалования проти кількох осіб, які пачкували з Мексико наркотики (подражнюючі утрійні средства) та вчили малолітків їх вживання.

Велика лава присяжних суддів звернулася до суспільности з публичним закидом про небеспеку, яка грозить дітям від безоглядних купців та пачкарів.

СКАНДАЛ ПРОТИ-САЛУНОВОЇ ЛІГИ

НЮ ЙОРК, 16. лютого. — Вілїєм Андерсон, один з провідників прогибіційного руху, проти котрого піднесено недавно закиди, що він вживав жертв, зложених на піддержку руху, для особистої наживи, зявився нині перед державним прокуратором та заявив, що він зробив свій маєток не при помочи Анти-Салунової Ліги, але торговлею землею.

Прокураторія звернула йому увагу на факт, що його зізнание противиться заяві, яку про його маєток зложили свого часу директори Ліги.

НЕ БУДУТЬ ЗДЕРЖУВАТИ ВИВІЗ ВУГЛЯ ДО КАНАДИ

ВАШІНГТОН, 16. лютого. — Уряд застановлявся над домаганием фабрикантів обмежити, а то й зовсім заборонити вивіз вугля поза границі Злучених Держав, навіть до Канади.

По довгих розважаннях уряд прийшов до переконання, що такий крок тепер зовсім непотрібний, бо недостача вугля дається відчувати в стейтах Нової Англії та Ню Йорку, а заборона вивозу вугля до Канади недостачі вугля в сих округах зовсім не зарадилаби.

СТЕЙТ ЗАБОРОНЯЄ ЧУЖИНЦЯМ НАЙМАТИ ЗЕМЛЮ

БОЙЗ, Айдаго, 16. лютого. — Палата послів (асемблі) стейтової леґіслятури приняла нині проект закона, забороняючого чужинцям арендувати землю в обсязі стейту.

Внесенодавець, посол Гилис хотів звернути закон проти японців, але він вистелізував його так широко, що закон відноситься до всіх чужинців.

ТЕРОР НА ПОДІЛЛЮ

На Поділля в останні дні прибула з Харкова ревтрійка для ліквідації „банд" і знищення контрреволюції. В розпорядженні ревтрійки перебуває 70 чоловік чекистів і військові частини; вона має право арештувати й розстрілювати без суду. Ці свої уповноваження вона використовує дуже широко.

По цілому Поділлю переводяться масові арешти. В Сатанові арештовано 65 чоловік, в Волочиську 32, в Проскурові засуджено на розстріл 20 чоловік. Арештовують головним чином тих, які провадять торговлю з Польщею; привіз товарів з Польщі оголошено контрреволюційним актом. По крамницях забирають і конфіскують як закордонні так і місцеві товари. Недавно до Гусятина прибули купці, які закупили там товарів на 23 міл. марок. Підчас перевозки товару чекисти всіх вісім чоловік, які перевозили товар, заарештували. В останні дні кілька львівських фірм, що мали в Підволочиську свойого представка для торговлі з совітською Україною за один тільки раз втратили 130 міл. марок, бо їх постійний покупець з того боку, який мав на торг всі потрібні дозволи від совітських установ був заарештований, товар його конфіскований.

Цікаво, що всі конфісковані товари забирає Вніщторг, який має їх виставити на київських контрактах, як доказ того, що торговельні відносини розвиваються".

БЕЗРОБІТТЄ В СОВІТСЬКІЙ РОСІЇ

Совітська преса бє тривогу з приводу зросту безробіття, по повідомленням „Рабочей Газеты" нараховується 20000 безробітних металістів; з наведених даних видно, що в Одесі безробітних металістів 50 прц. всіх робітників цього фаху, в Твері — 10 прц., в Пермі — 10 прц., в Катеринославщині — 31 прц., на Уралі — 20 прц. Найбільша частина безробітних — некваліфіковані робітники. Хоч в деяких районах й являеться попит на робітничу силу, але перевозка туди безробітних являеться неможливою, наслідком розвалу транспорту й харчової незабезпеченности цих районів.

Загально - російський союз робітників кра вецької промисловости нараховує тепер 50.000 чоловік. З них 18.000 безробітних. Безробіття збільшуеться через те, що робітники-кравці, які підчас громадянської війни порозходились по селах, тепер вертають у міста й збільшують кадри безробітних.

КАНАДА НЕ ПОКИДАЄ СВОЇХ ПРЕТЕНСІЙ ДО НІМЕЧЧИНИ

ОТАВА, 16. лютого. Вініпеґський робітничий посол Вудворт вніс був в канадійськім парляменті внесок, щоби Канада зреклася всіх претенсій (вимагань) від Німеччини.

Внесок викликав оживлену дебату, в котрій одні посли противилися внескови на тій основі, що його ухвалення значилоби зірванне з Францією; другі на тій основі, що вони не можуть ще забути німецьких жорстоких вчинків підчас війни; наконець ще инчі заявляли, що ще не настав час, коли Німеччині можна сказати: „Йди в світ і більше не согрішай".

Остаточно на внесок уряду резолюцію усунено зпід дебати.

САМОГОНКА В РОСІЇ

В симбірській губерній за місяць боротьби з самогонкою, міліцією відібрано більш як 700 апаратів і 100 ведер самогонки. Під суд віддано більш 3000 самогонщиків.

ЯК ВИГЛЯДАВ ВИФЛЕЄМ В XVI. ВІЦІ?

Подорожник Ганс Бревлінг був при кінці XVI століття в Палестині а повернувши, описав той край в окремій книжці, яка вийшла друком 1672 р. Про Вифлеєм пише Бревінг що це було тоді маленьке сільце, якого окрасою був лише чорний костел Францішканів, побудований на місци станки, де уродився Христос. В костелі на право стоїть вівтар, на якім як кажуть, положено Христа, на ліво вівтар стоїть на тім місци, де три царі зложили Ісусови дарунки. На камени видно вириту постать Симеона (беручого Ісуса на руки. Постать та після переказу повстала там сама. Через подвійні муровані двері входилося до каплички, яка була виложена найкращим мармуром. Там стояв вівтар а в його стіп ясніє з блискучим склепінням — то місце де вродився Ісус. На право від нього був жолобок, вироблений з білого мармуру і з двома колюмнами. Над жолобком горіли три лямпки. Недалеко костела є гарна долина, в якій пастирі пасли свої стада. Там стояли в XVI віці руїни костела, побудованого ще цісарою Оленою. На полудне від Вифлеєму було запечатане джерело, замкнений город і став Соломона серед садів помаранч, цитрин і фіг. Недалеко є крейдова скала, про котру оповідали тоді францішкани легенду, в тій скалі ховалася Мати Божа з Ісусом перед Іродом і на землю впало кілька крапель молока Матери. З того молока повстала та крейдяна скала, а коли тепер кинути її кусник до води, то вода замінится в молоко. Того молока вживали на лік не тільки християни але й Турки і Араби.

НАГЛІ СУДИ В ГАЛИЧИНІ ЗНЕСЕНІ

Польські часописи доносять, що силою рішення польської ради міністрів з дня 22. січня с. р. знесено наглі суди, задержуючи їх тільки в кількох округах, навіщених звичайним бандитизмом.

ЧИ БУЛА ЗМОВА НА ЖИТТЯ ПРЕЗИДЕНТА НАРУТОВИЧА?

Вчора сконфісковано нам один уступ із звіту з розправи проти Нювядомского, цитований на підставі польських газет. Подаємо його в дословному перекладі з „Курера Поранного" ч. 1 з 1923 р.: „О год. 4 мін 10 забирає голос адвокат Пасхалскі і в ширшому виводі мотивує внесення, щоб завізвати на свідка Юзефа Еверта, котрий зізнає, що в день душегубства, на дві години перед злочином, чув у Сосновци, що вбиття президента Нарутовіча взяв на себе маляр Елігіюш Невядомскі. О год. 4. мін. 35 трибунал іде на нараду над внесенням адв. Пасхальского. Суд по пятимінутовій нараді повернув на салю. Предсідник заявив, що трибунал відкидав внесення адв. Пасхальского на завізвання свідка Еверта. Суд уважав ці зізнаня за маловажні для справи".

„Курер поранни" подає цілий ряд листів, у яких грожено през. Нарутовічови смертю. „В одному листі зі Львова — дословно пише „Курер Поранни" в ч. 1 з 1923 р. — сказано: „Що ще лише 4 дні життя йому остає, що треба вже робити завіщання". Лист цей вислано зі Львова 13., в отримано 18. грудня 1922 р."

„Курер поранни" ч. 1 з 1923 р. дословно пише: „Хоч студента Демідовича вчора не допитувано як свідка, то всеж була про нього мова на вчорашньому засіданню суду. Демідовича основуючися на вражінню, яке виніс із розмови з Невядомским, був переконаний, що атентат доконано в порозумінню з деякими чинниками, а це заперечував Невядовскі вчора. Що в гру входили якісь „посторонні впливи" зізнала у вступному слідстві теж і п. Анна Невядомска (20 літна) донька обвинуваченого". Так дословно пише несконфіскований „Курер поранни" ч. 1. з 1923 р.

КИЇВСЬКІ КОНТРАКТИ

На передодні київських контрактів, які мають бути реплікою осдавленних „Таргув Всходніх" робляться обчислення потреб большевії в товарах, якіб можна імпортувати з Европи. Виявляеться, що довгий реєстр тих товарів обіймає усі без вийнятку, мануфактурні й фабричні продукти.

УКРАЇНСЬКІ ХЛОПЦІ, ЯКИХ ЛЯХИ СИЛУЮТЬ ДО СВОГО ВІЙСКА, СТРІЛЯЮТЬ ЛЯЦЬКИХ ЖОВНІРІВ І ПОЛІЦАЇВ

КРОВАВІ РОЗПРАВИ З ЛЯХАМИ В ТЕРНОПІЛЬЩИНІ

В ДЕНИСОВІ УКРАЇНСЬКІ ХЛОПЦІ РОЗБИЛИ ЦІЛИЙ ВІДДІЛ ПОЛЬСЬКИХ УЛАНІВ.

ЛЬВІВ, 23. січня. — Тутешні польські газети піднесли великий алярм з приводу вістий, які наспіли з Тернопільщини про тамошні українські заворушення проти польської окупаційної влади.

Заворушення викликали українські хлопці, яких ляхи насилу беруть до польського війска. Вони по многих селах Тернопільщини збунтувались і зорудившись, зачали війну проти ляцьких наїзників.

Тутешній польський дневник „Газета поранна" у нинішньому виданню повідомляє, що в селі Денисові українські „рекрути", яких взято до польського війска, уладили „безправне" віче. Були там Денисівці і хлопці із сусідних сіл. Вічевики мали зі собою кріси і набої. Вони постановили не ставитись до служби в польському війску і розійшлись у ріжні сторони Тернопільщини.

Потому зачалася в повіті війна.

Перша вістка наспіла з Купчинець, де українські хлопці убили польського поліцая на станиці польської „паньствової" поліції.

В Ходачкові Великім українські хлопці напали на польську поліційну станицю на зелізничому дворці. Вивязалась стрілянина крісами. Кажуть, що Українці вимордували цілий поліційний постерунок.

В Денисові українські хлопці засілись при гостинці і напали на відділ польських уланів. Там впало двох уланів трупом, а решта втікла. Одначе українські хлопці напали на них вдруге біля моста, де знова вбили команданта відділу і двох уланів. Решта уланів втікла серед перестраху на поля.

Польський „воєвода" з Тернополя вислав до Ходачкова Великого і Денисова відділ війска з 60 жовнірів з двома машиновими крісами.

На алярм польских газет польська окупаційна влада готовиться до військового поготівля в цілій Галичині проти української оружної війни по селах.

Поляки накидаються на Українське Правительство Петрушевича, що се воно бунтує українських хлопців до війни проти польської влади в Галичині, та що присилає на сю ціль гроші, кріси й амуніцію.

АЛІЯНТИ ПРИЗНАЛИ МЕМЕЛЬ ЛИТВІ

ПАРИЖ, 16. лютого. — Рада Амбасадорів признала нині Литві порт Мемель.

Свого часу аліянти відобрали Німеччині Мемель, щоби його відтак або звернути Німеччині або призвати Литві. Він оставав під межинародним зарядом аліянтів до недавна, коли його заняли литовські повстанці. В якийсь час потім аліянти приказали Литві відкликати свої війска з Мемлю, але Литва не послухала. Теперішне признанне Мемля Литві є лишень наданнем правного характеру фактичному станови.

ФРАНЦУСЬКИЙ ТЕРОР В ЕССЕНІ

ДІССЕЛЬДОРФ, 16. лютого. — Признакою тяжкого напруження, пануючого в цілій окупованій Францією Рурщині, є кроваві бійки межи німецькими полісменами та французькими жовнірами.

Підчас одної такої бійки в одній пиварни в Ессені поранено легко двох французьких жовнірів та тяжко одного німецького полісмена.

Французькі окупаційні урядники далі стараються терором держати німецьке населення в послуху. На німецьких урядників сиплються кари вязничні та грошеві.

АНГЛІЙСЬКІ РОБІТНИЧІ ПОСЛИ ВІДКЛИКАЮТЬСЯ ДО ГАРДИНГА

ЛОНДОН, 16. лютоо. — Вісімдесять девятьох послів з робітничої групи в англійському парляменті вислали до президента Гардинга телеграму такого змісту:

„Америка та Англія нерозумно уможливили Франції зробити свій руйнуючий крок. Ми заклинаємо Америку до співділання, бо лишень в сьому лежить ратунок Европи".

50,000 МАЙНЕРІВ ПРИЛУЧУЄСЬ ДО ФРАНЦУЗЬКОГО СТРАЙКУ

ПАРИЖ, 16. лютого. — Страйк французьких майнерів, який викликало радикальне крило, показався грізнійший, як сподівався уряд, але все таки менче успішним, як собі представляли провідники. В округах Сар та Мозель на страйк вийшло коло 90,000 вуглекопів. До сього прилучуються вуглеві робітники в Па де Кале, яких там є до 50,000.

Радикальні газети отверто заявляють, що страйк має політичний підклад.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

НІМЦІ ПРО СХІДНУ ГАЛИЧИНУ.

Берлінський щоденник „Берлінер Берзен-Цайтунг" помістив дня 8. січня с. р. статтю під заг. „ПОЛЬЩА НА НЕБЕЗПЕЧНІЙ ДОРОЗІ", присвячену польській державній політиці.

Розглядаючи політичні відносини в Польщі на тлі останніх соймових виборів, автор статті звертає особливу увагу на східно-галицьке питанне та висловлює притім цілий ряд інтересних і влучних уваг про основні питання польської політики.

„Вислід виборів до польського сойму і сенату — пише автор на вступі — розкрив перед цілим політичним світом правдивий образ дійсного складу польської держави і отворив очі навіть самим польським імперіялістам щодо основних проблемів польської державної політики. У своїм безмежнім баганню поширення границь Польщі прилучували дотеперішні польські правительства за допомогою свого фрацуського протектора до польської держави щораз нові території та посунули межі пальського панования далеко поза національні польські области. На тих національно чужих окраїнах Польщі закривали дотепер дійсний характер сих земель польські гарнізони, польська адміністраційна влада і новозасновані польські школи. Чужинці могли думати, що тут ходить про визволені корінно-польські землі. Поки населенне сих окраїн не мало нагоди виявити своеї волі, міг польський уряд вмовляти у світ, що Польща — се національна держава. АЖ СОЙМОВІ ВИБОРИ ВИВЕЛИ ПРАВДУ НА СВІТЛО ДНЯ. Волинь, Білорусь голосували в цілости на не-польських кандидатів. Майже третя часть відданих в цілій Польщі голосів упала на кандидатів Бльоку національних меньшостий і в новому польському соймі на 440 послів засіло 90 заступників не-польського населення. Але і сі числа не віддають вірно дійсного складу населення в Польщі, бо перше, штучна виборча геометрія обкроїла права не-польського населення, а друге, БІЛЬШЕ ЯК ТРИ МІЛІОНИ УКРАЇНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ на підставі ухвали українського конґресу у Львові НЕ ВЗЯЛИ УЧАСТИ У ВИБОРАХ.

ТЕПЕР ВЖЕ НЕ МОЖЕ БУТИ НІЯКОГО СУМНІВУ, ЩО ПОЛЬЩА СЕ ДЕРЖАВА НАЦІОНАЛЬНОСТИЙ та що польській державі не вільно вести політики тільки в інтересі польського елементу. Нова Польща се наслідниця старої Австрії і вона повинна, навчена досвідом Австрії, стерегтись перед політикою національного поневолення."

Автор виказує далі, що Польща не думає витягти ніякої науки з висліду соймових виборів. Перед нею стоять дві дороги: Порозумінне з чужими народами, які опинилися в межах польської держави, або їх безпощадне поневоленне. І Польща йде далі сею останньою дорогою та поступає так, якби чужі народи в Польщі не істнували і якби в польськім соймі і сенаті не сиділа четвертина чужинців.

„Особливо у відношенню до УКРАЇНЦІВ польський уряд і польські партії не думають змінити своеї дотеперішньої політики. Сей невигідний для них факт, що Східна Галичина і Волинь се майже чисто українські землі, хочуть вони усунути шляхом скріпленого терору і насилля. ГОЛОВНО НА СХІДНУ ГАЛИЧИНУ, ЯКУ ПОЛЯКИ НЕПРАВНО І ВСУПЕРЕЧ ВСІМ ОБОВЯЗУЮЧИМ УМОВАМ УВАЖАЮТЬ ЧАСТИНОЮ ПОЛЬЩІ, МАЮТЬ ВПАСТИ ВСІ ЖОРСТОКОСТИ НАЙОСТРІЙШОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПОНЕВОЛЕННЯ. Вчасі між виборами і відкриттем сойму польський уряд вислав до Східної Галичини ославленого ґенерала Галлера, щоб він привернув там спокій і порядок. В практиці СЯ ЕКСПЕДИЦІЯ ҐЕНЕРАЛА ГАЛЛЕРА РІВНАЄТЬСЯ ДАЛЬШОМУ ПРОДОВЖЕННЮ ПОЛІТИКИ ВИНИЩУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ЕЛЕМЕНТУ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ, який виносить там три четвертини цілого населення."

По думці автора статті Польща не навчилась дотепер нічого з історії останніх років і він не віщує добрих успіхів її політиці. Польська держава ЛЕЖИТЬ МІЖ ДВОМА ВЕЛИКИМИ ДЕРЖАВАМИ (Україною і Німеччиною), які НЕ БУДУТЬ ЗАВСІДИ ГЛЯДІТИ БАЙДУЖНО, як то з їх земляками поводяться в Польщі як з „громадянами другої (гіршої) кляси". „ОСТАННІ СОЙМОВІ ВИБОРИ СЕ ПЕРЕСТОРОГА ДЛЯ ПОЛЬЩІ. А коли вона, як здається, махне рукою на сю пересторогу, і не зверне на неї уваги, тоді САМА МУСІТИ-МЕ ВЗЯТИ НА СЕБЕ ВИНУ ЗА НЕМИНУЧІ НАСЛІДКИ."

З ПАНАХИДИ НА НЕГАЙНУ ДОПОМОГУ.

(Дальший спис).

30.	Укр. Греко-Кат. Церков в Бейкертон, Па.	$35.00
31.	Укр. Греко-Кат. Церков в Шамокін, Па.	76.62
32.	Укр. Греко-Кат. Церков Усп. Пр. Д. Марії в Ст. Луис,	11.25
33.	Укр. Греко-Кат. Церков Сош. св. Духа в Со. Дірфілд	5.00
34.	Укр. Греко-Кат. Церков в Бейон, Н. Дж.	20.00
35.	Укр. Греко-Кат. Церков в Рачестер, Па.	9.00
36.	Укр. Греко-Кат. Церков св. П. і П. з Борнсайд, Шікаго	20.00
37.	Укр. Греко-Кат. Церков Усп. Пр. Богор. в Перт Амбой	15.00
38.	Укр. Греко-Кат. Церков св. Димитрія в Картерет	13.00

ЧЕРВОНІ ДУРИСВІТИ.

„Росія стежить"... — „Росія не допустить до розгрому Німеччини". — Психольоґія потопаючих. — Наука минулого. — Як треба здобувати собі приятелів.

Завирюха, викликана в европейській політиці французьким походом на німецьке Поруре, несподівано відгукнулась голосною луною — де-б ви думали? — в червоній Москві. Чи це тому, що „де коня кують — там жаба ногу підставляє", чи з яких-небудь и н ш и х причин, але червона Москва вже при перших звістках про французький похід жваво заметушилась. І до нинішнього дня вона ще ніяк не може заспокоїтись.

Зараз по вступі французьких війск у Поруре московський комісаріят закордонних справ виступив з формальним протестом проти цього нового насильства „світового" імперіялізму". Незабаром такий самий протест оголосив також „Комінтерн" (комуністичний інтернаціонал), який по суті є лише службовим органом совітського уряду. А нині маємо перед собою свіжі московські часописи — розуміється, большевицькі, бо інших у „соціялістичнім раю" немає, — й стільки в них знаходимо войовничого запалу, що для „світового імперіялізму" справа нібито дійсно починає виглядати досить небезпечно.

„Ізвестія" пишуть у редакційній статті:

„Хоч працюючі маси Росії не почувають особливої симпатії до буржуазних управителів Німеччини, однак Совітська Росія, у власнім життєвім інтересі, не може допустити розгрому Німеччини"..

Головний редактор „Ізвестій" Стеклов пише ще гострійше:

„Совітський уряд все зменшує червону армію, але зменшуючи її, вживає низку заходів, які дають змогу розгорнути її та створити нову збройну силу. Уряд сподівається в короткім часі виставити в поле таку силу, яка примусить кождого, хто на неї нападе, дуже покаятись".

Строчать червоні пера, але не байдикують і червоні язики. „По цілій Росії покотилась хвиля віч і демонстрацій протесту проти імперіялістичної політики Франції, — многозначно повідомляють „Ізвестія". А ось і докладніший опис одного такого віча у Москві. „Велике враження зробила увага Калинина, що Росія вважає напад на Поруре недоброзичливим актом що до самої совітської держави. Потім виступив Раковський, який зазначив, що совітська влада являється уповноваженим оборонцем працюючих кляс, а тому не може дивитися байдужо, коли світова буржуазія готує нову війну. Поступованне Франції й військові заходи Литви. Польщі, Чехії та Румунії не можуть не зачіпати Росії, бо вони порушують европейську рівновагу в не вигіднім для нас напрямі"...

Як це не дивно, о цей широкий потік тріскучих фраз і легкодухих погроз не лишається без певних наслідків. Широкі верстви німецького народу пожадливо ловлять кожде слово, яке доноситься з М о с к в и. Скрізь по Німеччині можна тепер почути: „Росія — наш одинокий союзник", „Росія одна нам поможе", „наша будучність у руках Росії"... Німецьке міщанство настільки пройнялося цею ідеєю, що по великих містах, як, напр., у Берліні, Монахові чи Дрезні, одні лише Росіяне можуть тепер дістати кімнату в приватних німецьких господах. Так і питаються Німці, коли хто приходить наймати кімнату: „Ви Росіянин?" Коли-ж почують, що ні, тоді кажуть: „дуже жалкую, кімнати вам винаняти не можу".

Ще одна типова ілюстрація. Давні російські цінні папери — акції, облігації, позички — останніми часами незвичайно пішли на німецькій біржі в гору. Навіть на колишні царські гроші звився значний попит. Один бувший німецький офіцер сам говорив мені цими днями: „Хочу купити трохи царських рублів... Знаєте, нам незабаром доведеться разом битись... Ми й Росіяне — одинокі союзники".

Настрій німецького міщанства можна зрозуміти: потопаючий хапається за соломинку. Оточена зі всіх боків ворогами, майже цілком роззброєна. Німеччина мусить сподіватись на якусь поміч зовні. Коли нема дійсної зовнішньої сили, на яку можна було-б покладатись, то надії покладаються на фантом, на примару. „Он Туреччині-ж Росія помогла стати на ноги, чому-ж би їй і нам не помогти?"

Та коли Німцям можна подарувати їх ілюзії що до фантастичної російської допомоги, то для злочинної гри, яку провадить червона Москва, не знайдеться ніяких оправдуючих слів. Самі большевики дуже добре знають, що їм ледве вистарчає сил, щоб так-сяк триматися в самій Росії в безнастанній боротьбі з „внутрішнім ворогом", себ-то з цілим народом. До війни зовнішньої, та ще на західнім фронті, вони не доросли та ніколи й не доростуть. Большевики занадто розумні, щоб повторити помилку царського уряду й ввязатися в зовнішню заборчу війну, яка напевне скінчиться для них утратою влади.

У дійсности большевики й не думають воювати: вони тільки варять свою юшку коло чужого вогню. Фрази про „великі армії" про „европейську рівновагу" й про „уповноваженість обороняти працюючі кляси" — це тільки фрази, обчислені на закордонний ефект. Залежиться їм тільки на тім, щоб утворити для себе прихильний настрій закордоном: коли не можна в антантських державах — то бодай у Німеччині.

А коли-б справді дійшло до якого-небудь европейського заколоту, то большевики й не подумають посилати свої „армії" закордон, на поміч „працюючим клясам" Німеччини. Вони задовольняться тим, що пішлють туди своїх Радеків, Зиновевих та инших спеціялістів для роблення „світової революції". Коли пощастить проголосити радянську републику де-небудь у Польщі або в „союзній" Німеччині, то вже й це буде успіх, за-для якого варто було попрацювати.

Треба віддати большевикам справедливість: вони чудово розуміються на тім, щоб ловити рибу в каламутній воді і скрізь, де тільки можна, приєднувати собі приятелів. Невеликим коштом, а самими лише солодкими словами вони „приходять на поміч" усім поневоленим і пригнобленим. Де тільки якому народови чи краєви діється кривда, там вже напевне можна сподіватись, що червоні крокодили почнуть проливати сльози й навіть клацати своїми залізними щелепами, ніби-то готуючись негайно виступити в оборону покривджених.

Пригадується в звязку з цим, як перед двома-трьома місяцями большевики в подібний спосіб „заступались" за нашу Східну Галичину. Тоді промовляла не червона Москва, а червоний Харків, бо то була справа „української" політики. Тоді також „по цілій країні прокотилась хвиля віч і демонстрацій протесту", але не проти французького, а проти польського імперіялізму. Комедію було так ловко аранжовано, що навіть де-які українські чинники були попались на той чачок і приняли большевицькі „протести" за чисту монету. А большевикам тільки залежалось на тім, щоб по можливости спровокувати Східну Галичину на масове повстанне, аби потім прийти на готове й ощасливити „працюючі кляси" Галиччини своїм большевицьким урядом на чолі з товаришем Бароном. Коли-ж до того й не дійшло, то всеж-таки праця марно не пропала, бо де-хто залишився при гадці, що „большевики — наші одинокі союзники".

Цеї самої хитромудрої політики большевики нині додержують і супроти Німеччини. Написати кілька „громових" статей проти французького імперіялізму — річ нетрудна, коли є папір і друкарні. Скликати кілька віч і виголосити кілька промов — річ ще лекша, коли до послуг стоять такі випробовані сили, як „рабфаки" „комсомоли" та инша червона нечисть. У самій совітській державі всі знають ціну тим славнозвісним „протестам", але закордоном це робить вражіннє й падає цілющим бальзамом на розятрені й наболілі серця покривджених народів. Що й належало довести.

Як бачимо, большевики добре дбають про свій інтерес і коли не одверто, то підступом силкуються здобути закордоном ґрунт для „світової революції". Але горе тим народам, що повірять у щирість червоних дурисвітів: дорого вони заплатять за свою легковірність!

Берлін, 27. січня.

Радянин.

ЩО ПИШУТЬ ПРО ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ?

1. МИКОЛА ПЕТРИШИН з Толідо, О.: — Я вже двома наворотами давав на Фонд, але бачу, що нема повних 30.000 дол., тож посилаю ще пять долярів на доповнення збірки. Скажу Вам правду, що довший час то я не дуже то інтересувався нашою, українською справою. Але як отримав листи з краю від своєї родини то тепер іншим став. Своїй найблизшій родині чейже треба повірити. А з листів бачу, що в краю інший дух, то вже не ті люди, які ми покинули. То правдиві герої. Там діє боротьба на життє і смерть, а ми чейже не будемо з далека тій боротьбі приглядатися. Нам треба давати жертви на оборону Рідного Краю і то так довго, аж доки не виженемо Ляхів.

2. ЙОСИФ БУКАТА з Клівленд, О.: — Коли ми не збиремо повних повних 30.000 дол. на Негайну Допомогу це буде великим соромом для нас американських Українців. Щоби до цего не прийшло пересилаю ще додатково до опперередних жертв пять долярів на щасливе довершення 30.000 збірки.

3. ВАСИЛЬ ГЕБА з Стейпелтон, Л. Ай.: — На Позичку то зложив я сто долярів, але тепер мені за тяжко, тож посилаю тільки малу лепту. Я простий робітник, але народну справу розумію і попираю чим тільки можу з тою вірою, що остаточна побіда мусить бути наша.

4. СЕНЬКО МАЛЕЦЬКИЙ з Ню Правіденс, Н. Дж.: — Я є звичайний, простий, бідний робітник. Вставши з ліжка по тяжкій слабости і довідавшися, що кінчите збірку на Фонд Негайної Допомоги, посилаю Вам хоч тих бідних пять долярів. Мушу вислати бо я є проти панования Ляхів в старім краю, як і проти того, щоби наші браття гинули по тюрмах. Я є за тим, щоби український нарід був свобідним на своїй землі. Хто є проти того, тому куля в лоб.

5. ЗАХАР БЕЗКОРОВАЙНИЙ в Лайонс, Н. Й.: — У нас нема жадної організації, тому то і зле з народною роботою. Тих пару долярів я сколектував на Фонд ходячи від хати до хати. Коли людям поясниться на що йде збірка, то дають охотно.

6. МИХАЙЛО ФЕДІРКО з Лудлов, Па.: — Малий наш плейз, бо всего тут живе 20 українських родин, але що до жертв на народні потреби не остаємо ніколи позаду других. Дивує нас, що мусите так промовляти за Фондом, а прецінь то справа ясна і важна. Хто тільки вспівчуває з горем наших братів в старім краю, той мусить зложити жертву на визвольну боротьбу, той мусить підперти наше Правительство, а тим самим і дати жертву на Фонд Негайної Допомоги. Тому ганьба всім скупарам і тим забитим головам, яких навіть смерть рідних братів не зворушує. А тепер ще одно: Не кінчіть збірки, доки не буде повних 30.000 дол. То булоби великим соромом для нас, колиб ми не зібрали навіть так малої суми. Ляхи малиби з чого тішитися.

7. МАРІЯ СЕНІВ з Шікаго, Іллл.: — Мій муж Данило був довгий час хорий і за тяжко було нам післати на Фонд Негайної Допомоги, хоч знали ми, що справа важна і пекуча. Тепер трохи подужав і починає працювати і з першої пейди посилає десять долярів. Болить нас, що збірка на Фонд ще не довершена. Чейже Українці в Америці не допустять до такої ганьби, щоби не зложили навіть тих мізерних 30.000 долярів.

8. ОЛЕКСА ПИЛАТЮК з Минеаполис, Мінн.: — Щоби Ляхи не радувалися і 30.000 було зібраних, пересилаю ще 10 долярів, які одержав я сегодня як запомогу з причини моеї слабости. В краю ще слабші і біднійщі від мене.

9. НИКОЛА КУШІЛЬ з Йорквил, О.: — Ждав і ждав, коли піде робота, щоби дещо заробити і післати деяку цеголку на будову нашої української держави. Та роботи нема, а тут Фонд кінчиться. Колиж ворог не жде, то і я довше ждати не можу і посилаю, що можу.

10. СЕМЕН ШИШ з Бруклин, Н. Й.: — Члени Братства св. Димитрія поручили мені вислати ту жертву на щасливе докінчення збірки на Фонд з тим, що взивають всі другі українські товариства зложити ще додаткові жертви, щоби не допустити до цего, щоби Фонд Негайної Допомоги не був зібраний в повній висоті. Коли не збиремо Фонду то сором буде тільки нам самим, а більш нікому.

ХТО ЩЕ НЕ Є ВПИСАНИЙ ДО ЛІСТИ БОРЦІВ, НЕХАЙ ШЛЕ СВОЮ ЖЕРТВУ ДО:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA,
411 Southern Building. Washington, D. C.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ:---

ХВИЛЯ ЗОВЕ НАС СПОВНИТИ І ТЕПЕР НАШ ГРОМАДСЬКИЙ ОБОВЯЗОК ДЛЯ НАШОГО СТАРОГО КРАЮ, ЩО ВЕДЕ ТЯЖКУ БОРОТЬБУ ПРОТИ ЛЯЦЬКОЇ ОКУПАЦІЇ!

ТОЖ ЗБЕРІМСЯ СЕЙЧАС НА РАДУ ТА ПОСТАНОВІМ ТАКУ ПОМІЧ, ЯКУ ТІЛЬКИ МОЖЕМО ДАТИ, АБИ ДО 28-ОГО ЛЮТОГО, 1923, ДОВЕРШИТИ 30,000-ИЙ ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ!

ВСІ ВРАЗ, ВСЕ ВПЕРЕД, В ЄДНОСТИ ПОБІДИМО!

З КРАЮ, ДЕ ЛЯЦЬКІ БЛАЗНІ ГУЛЯЮТЬ

Серники середні,
дня 2-го січня, 1923

Дорогий Брате!

Лист від тебе я отримав, в котрім повідомляєш мене про пакунок і про часописи.

Відколи приїхав, то отримав єм 5 чисел „Свободи" від тебе.

Тут зима поки що яка-така, а що до тутешних порядків то акція асентерункова слабне. Мабуть що протестували заграничні держави.

Кого зловили то вже нікого не випустили. З нашого села ніхто не йшов, окрім Тоцькового. Всі ховались, а декотрі повиривалися з рук. Кого зловили жандарми і привели перед комісію, то асентерували, а кого узнали здібним до війска, то зарав давали такий папір, що будьто він з власної охоти хоче вступити до ляцької армії.

Котрі протестували, устно, тих били по лици.

От така то робота безличної грішниці — Польщі!

Тобі певно відомо, що тут вбили польського президента Нарутовича. Тут щодня „вулькани" вибухають щораз в иншій околиці.

Польська валюта паде з кождим днем; за одного доляра 30.000 м. п. Пшениці корец 90.000, жита 60.000. Корова або кінь коштують міліони, а невдовзі будемо числити на міліярди. Віз 700,000, оден дуб 80.000.

Єще одну важну новинку дам тобі до відома, а власне, що сподіялося минувшої ночи.

Пять польських жандармів на сплячих наших хлопців, о годині 11 в ночи і силою забрали до війска. Всіх зловили около 15, а між ними і жонатих.

Оттаке виправляють польські ошуканці, що буцімто не беруть Українців до війска, а „самі добровільно зголошуються". Така це добра воля, що полюють на нашу молодь, як на дики хзвірів. Кажу тобі, що нема на світі нігде таких брехунів, як є Ляхи.

Не знати тільки кілько ще місяців чи тижнів буде стояти отте державне опудало, яке звуть „польска ржечпосполіта".

А злодіїв і бандитів повно!

Податки і данини (ліпше драніни) бралиб як найбільше!

Найчеснійші люди в тюрмах, в каторгах, на шибеници, розстріляні і в досмертних таборах. А злодії-кровопійці гуляють собі спокійно.

Померкло у нашім краю, що і сонця невидати, пють вороги нашу кров, хлепчуть як собаки теплу... Коли вибе та година, щоб освободитись, щоби лютим ворогам сто раз відплатитись?!

Твій брат.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ СИРАКЮЗ, ОБОРН І ОКОЛИЦІ!

В четвер, дня 22-го с. м. буде **концерт Українського Національного Хору в Оборн, Н. Й.**, а в неділю, дня 25-ого с. м. в **Сиракюз, Н. Й.**

Українці обох сих міст і околиці ладяться достойно приняти наших соловіїв знад Дніпра і тому просимо всіх до як найгромаднійшої участи.

Се перша гостина У. Н. Хору під проводом Ол. Кошиця в наших містах, а може і послідня. Длятого ніхто з Українців в сих обох містах та околиці не повинен відмовити собі тої приємности, аби бути раз або два рази (в Оборн і в Сиракюз) на славнім концерті наших перелетних співаків з Киева. Памятайте, що може тільки раз в життю почуете сей пречудний концерт рідної пісні з рідних долів і степів.

Просимо наших земляків заохотити братів угорських Русинів і чужинців, як Словаків, Чехів, Білорусинів, Москалів, Литовців, Жидів і других, а також Американців, щоби прийшли на український концерт і почули українську пісню та пізнали трохи українську культуру.

Подбаймо, аби наші Браття і Сестри з У. Н. Хору запамятали і мило споминали гостину в північному нюйорському стейті.

Комітет Привитання
У. Н. Хору.

З ВЕРШИН І НИЗИН

[illegible] поетичних творів Івана Франка в додатку „Зівяле листє" й „Великі [illegible]". У біографічнім нарисі Івана Франка (нап. Василь Верниволя) та ілюстрації. Брошурована $2.75. в полотняній оправі $3.40.

Замовлення посилайте на адресу:

"SVOBODA",
83 Grand Street. Jersey City, N. J.

І СЕ І ТЕ.

Честь, кому честь.

Уваги нашої газети про допись якогось господина В. Г-ка в кацапській „Правді" так обійшли сього господина, що він написав ще одну неграмотну допись до сеї газети. Редакція побачила в сій другій дописі тільки дурниць, що визначила її почесне місце та помістила чорними буквами на місце передовиці.

Тому вартаби тепер вже й приглянутися сій дописі, коли редакція „Правди" признає її за таке почесне місце.

Від кого чую, тому ся не дивую.

Допись свою назвав дописуватель (а може се редакція „Правди" так її назвала?): Глупе „вівканьє" „Свободи".

Не дивуємося! Відомо, божевільна людина вважає всіх за варятів, лише себе за нормальну людину. Відомо, дурак правильно нарікає, що він за розумний як на свої відносини.

Ми „Правді" не дивуємося. Й Бог не подивується.

За низькі для ненависти або зависти.

За таким заголовком дописуватель „Правди" сейчас підсуває своїм читачам, що „Свобода" чує до нього та до всіх кацапів, чи там карпатороссів якусь ненависть чи зависть.

Нащо тут потребувала „Правда" домішати сейчас других кацапів та карпаторосів, не трудно вгадати. Видно дописувателеви хотілось представити себе як такого, що бореться за всіх кацапів, а не лишень за свої власні дурниці.

Хай йому буде! Зі своєї сторони „Свобода" може сказати, що вона не чує до кацапів ні навіть до В. Г-ка ні ненависти, ні зависти, а лиш милосердє для заблуджених.

Квасний сміх „Правди".

Впевнивши своїх читачів про ненависть чи зависть нашої газети до кацапів, „Правда" заявляє далі, що вона не може „Свободі" ніяк простити статті, в котрій доказувалося, що „Правда" мусіла збрехати, коли писала, що галицькі селяни вчуться московської літературної мови та нею вже й говорять. „Правда" каже, що вона не звертала би уваги на писанє „Свободи", якби не те, що „Свобода" захотіла доказати брехню „Правди", доказуючи, що самі редактори „Правди", котрі закликають людий вчитися московської мови, сеї мови самі не знають.

„Правда" з сього приводу скаче як медвідь до циганської музики: Мовляв, вже й редактори „Свободи" вчуться по московськи, ба вже навіть її дещо вміють.

Відомо, розумний чоловік не буде стидатися знання ніякої мови, китайської, японської, польської, готентотської чи московської. Лишень одно знати якусь мову, а друге силою впирати в других її знаннє. Знати московську мову — нічого злого, але примушувати всіх Українців вчитися її друге. Знати польську мову — одно, а всіх Українців перекабачувати в Ляшків — зовсім друге. Знати німецьку мову — одно, але, понюхавши німецької мови, представляти себе знімченим Юрком — зовсім друге.

Крути-верти, тре' вмерти.

Далі „Правда" дурить своїх читачів сіном, що мовляв „Свобода" хотіла доказувати, що в Галичині нема руху за заведеннєм московської мови.

Всякий, хто з отвертою головою читав статтю „Свободи", знає, що „Свобода" не бралася перечити, що в Галичині є такий рух. Що „Свобода" критикувала, то слова дописувателя „Правди", що мовляв сей рух тішиться великим поспіхом і що справді галицькі інтелігенти та селяни говорять московською літературною мовою.

Дописуватель „Правди" повинен розуміти, що рух за запровадженнєм московської мови, а справдішнє її вживаннє дві зовсім ріжні річи. Що инчого старатися говорити по московськи, а що инчого справді говорити. Галицькі москвофіли деколи може й стараються по московськи говорити, а по московськи вони не говорять і говорити не вміють. Галицький москвофіл, що старається говорити по московськи, виглядає як та жаба в казці, що пробувала дутися до величини вола. Охоту бути такою великою як віл вона мала, але такою не стала.

Як доказує „Правда" своє знаннє московської мови.

Цікаво, як дописуватель „Правди" силкується доказати, що „Свобода" не має слушности.

Робить се він в той спосіб, що наперед хоче доказати, що „Свобода" не вміє московської мови і тому її осуд язика „Правди" не має вартости. Подивіться, як він се доказує:

„Вмѣсто доказати фактами, що мы неправду писали, що такого движенія в Галичинѣ нѣтъ, она придирается къ тому, що мы сами не пишемъ литературнымъ языкомъ. Повыбирали слова изъ нашой статьи и орекла, що то не суть слова русскіи, а украинскіи. Слова „вхованецъ", по мнѣнію ученой „Свободи" нѣтъ въ русскомъ языке, а лишь „воспитанникъ". (Смѣемъ увѣрити редакторовъ „Свободи", що якъ разъ слова „воспытанникъ" нетъ въ русскомъ языкѣ и не знати що бы могло значити такое слово. Есть слово воспитанникъ)"...

Ось такою писаниною „Правда", місто трактувати про сущне питаннє питає, чи є в московській мові слово „вихованець", якого вона вживає, зводить сварку за маловажне питаннє, чи московське слово „воспитанник", якого вона не вживала, пишеться через „и" чи через „ы". Таким крутарством вона лишає в своїх читачів вражіннє, що вона справді мала слушність, що в московській мові справді є слово „вихованець".

Сей крутарський спосіб затирання своїх похибок та підсування брехні читачам показує, як низько „Правда" цінить правду.

Як попалася „Правда".

Отсей один примір показує, що „Правда" рахує на то, що її читачі не знають московської мови. Колиб вона знала, що читачі знають московську мову так, як після її дописувателя малиби знати галицькі селяни, тоді „Правда" не важилабися підсувати своїм читачам, що в московській мові є слово „вихованець", тоді „Правда" місто „Вмѣсто доказати" писалаби по московськи „вмѣсто того, чтоби доказать"; тоді вона не писалаби „придирается", бо так писавби лишень крайний московський неграмотник; тоді не писалаби „повыбирали" а потім „окрекла", але писалаби або одно й друге слово на „а" або одно й друге на „и"; вона не писалаби „слова русскіи" та „украинскіи", — бо так не пишуть навіть ті, що до московських хайдерів ходять, — але писалаби „слова русскія" та „украинскія"; тоді не писалаби „увѣрити" але „увѣрить", і т. д. і т. д. Словом, колиб „Правда" справді поважала своїх читачів, колиб вона шанувала їх на стільки, що перша робилаби те, що їм дораджує; колиб вона вірила, що межи читачами „Правди" є такі люди, що справді вживають московської мови та її знають, тоді „Правда" не поважилабся писати тим страшним язичієм, що становить однаковий скандал для української, як для московської мови.

Колиж „Правда" на все те важилася, то показує, що, на її думку, межи її читачами нема людий, які вміють розпізнати справдішну московську мову, що значить, „Правда" свідомо писала неправду, коли вмовляла в своїх читачів, що десь перекабачені з Українців галицькі москвофіли говорять межи собою літературною московською мовою.

Учил Марцін.

Троха далі дописуватель „Правди" пише:

„Дальше радимъ заглянути редакторамъ „Свободы" въ „Толковый Словарь Великорусского живого языка" Даля, а напевно найдутъ тамъ всѣ слова, которыи по ихъ думкѣ суть украинскіи, а не русскіи. Що скажетъ на то „Свобода"? Напевно, що „москали" украли тѣ слова отъ украинцевъ. Такимъ легкимъ способомъ наши галицкіи украинцы рѣшили уже не оденъ тяжкій для вопросъ."

А „Свобода", на се наперед скаже, що колиб „Правда" колинебудь сама дивилася до словаря Даля, то зналаби, що сей словар не називається так, як каже „Правда", а „Толковый Словарь Живого Великорусскаго языка". З того „Правда" може бачити, що вона не лишень дала доказ, що вона певно не приглядалася словареви Даля, але навіть не заглядала добре в граматику московської мови (бо тоді не писалаби „великорусского" але „великорусскаго").

Далі видно, що „Правда" не заглядала в словар Даля, бо колиб була заглянула, то якраз булаби побачила, що „Свобода" писала правду, а „Правда" пише неправду, бо в московській мові справді нема слів: „якій", „коли", „селяне" в такім значінню, в якім їх вживав дописуватель „Правди".

Супроти того „Свобода" не потребує посуджувати Москалів ,що вони вкрали українські слова, а на глупенькі дотинки про такі рішення не одних справ звернуться на самого їх автора. Справді, пізнати дописувателя „Правди" по його сміху...

Дещо про сусідів, що находять сокиру під чужою лавою...

Щож до „крадежи" українських слів Москалями, то „Свобода" не має проти сего нічого. Така крадіж українській мові не шкодить, бо всі присвоєні Москалями українські слова на далі лишаються в українській мові. Значить, крадіжжю називати се може хиба хтось з „Правди". На діліж тут хиба запозичуваннє. Забрали Москалі такі слова, як „Господь", можуть позволити собі позичити з богатої української скарбниці, кілько разів їм забракне в своїй. Українська мова від сього не збідніє.

Як бачить „Правда", присвоюваннє слів се зовсім друге, що присвоюваннє собі чужої сокири, або присвоюваннє собі чужого народа, чужого добра, пшениці, вугля, зеліза. Ріжниця відай досить поважна, щоби її навіть в „Правді", доглянули.

Віз і перевіз.

Колиб до сих всіх несенітниць „Правди" хтось захотів додати кожду граматичну похибку „Правди", яких в неї тільки, що листя на дереві; колиб до нього ще додати всі язикові страховища, якими стаття „Правди" наїжена, як короста свиня струпами; колиб до сього додати ще всі ті запашні цвітки сутого стилю, яким від „Правди" аж заносить („Правда" пище своїм читачам: „ми радим" заглянути редакторам „Свободи" і т. д.); — колиб се все зложити до купи, от тоді доперва показалабся цілість, — цілість, краща над всі її складові части, цілість, яка разом взята показує ще раз, ще один зайвий раз, повну безглузність кацапських претенсій, що будимто вони вживають московської мови або потребують її вживати.

Коли хто хоче мати справді приємність в читанню „Правди", най віддасть її в руки інтелігентного родовитого Москаля та попросить його прочитати сю „русскую газету". Що одно таке читаннє „Правди" принесе Москалеви та Українцеви небувалу масу радости, не підлягає найменчому сумніву; навіть здалобся порадити читачам наложити сильний пояс на черево для охорони перед трісненнем зі сміху. При другім читанню радість читача переміниться в досаду, а до третого читання „Правди" ніякого Москаля навіть медом не заманиш.

ЗАЧНІТЬ КУПУВАТИ ТЕПЕР
MAGNOLIA
І
STAR MILK

ЩАДІТЬ ПРЕМІЙОВІ КАРТКИ НА ЦІННІ ПРЕМІЇ.
Пішліть на котру небудь адресу на противній стороні премійової картки по ілюстровану премійову лісту.
„Виплатиться щадити премійові картки".

Паспорти, шифкарти, справи старокраєві найскорше, найтанше полагоджує Канцелярія Нотаріяльна.
T. J. HRYCEY CO.
329 S. 4th St.,
PHILADELPHIA Pa

ДОЛЯ МАЙНЕРСЬКИХ ДІТИЙ

З приводу дискусії про крізу в вугільній промисловости Америки Дитяче Бюро Департаменту Праці в Вашингтоні ще раз звертає увагу на ті тяжкі обставини, в яких приходиться жити й виростати робітничим дітям в „майнерських кемпах".

Ті „кемпи" в глухих горах з ніякого погляду не подобають на новочасні американські міста. Так мало здобутків новочасної матеріяльної культури, що пригадуються колишні пограничні селища з того часу, як Америка ще тільки заселювалась і забудовувалась. Довкруги справжна пустеля. Хатки тісно притулились одна до одної. Під горою чи в вузькій долині понад річкою немає їм місця широко розвернутись. Всі однакові, наче прихапцем побудовані, просто й дешево. Неустанно щось псується і валиться. Всі однаково великі, без огляду на те, скільки мешканців треба помістити. Вся нечистота з хат спливає просто в річку і з тої-ж річки черпають воду до пиття, нераз з тифом та иншими заразливими хоробами.

Школа звичайно міститься в одній комнаті. Навчання не обіймає більш як пять або шість початкових ступенів. Учитель звичайно один, часто без відповідного учительського образовання. В „кемпах" Вест Вирджінії богато учителів сами не пройшли більш як вісім ступенів науки в школі. Між батьками богато неграмотних, більш як 12 процент, і при теперішнім стані шкільної освіти надії мало, щоб всі їхні діти навчились читати і писати.

Відносини мало зміняються навіть тоді, коли населеннє в „кепм" прибуває і виростає справжне місто. В антрацитовій полосі є центр з 25,000 тисячами людности скупченої на пів квадратової милі. Під містом старі копальні, з яких викопано вугле, та не засипано шахт і хата одно за одною западалася в землю. А що більш місця будуватись не було, то просто люде все густіще стягалися до купи. Западаючись земля неустанно псувала каналізацію і водопроводи. Розуміється, вижити в таких обставинах найтяще дітям. З кождої тисячі дітий уроджених в тім місті 187 вмирає в першім році життя. Від бронхіту, дифтерії і крупу вмирає чотири раз стільки дітий як пересічно в Злучених Державах. Смертність від шкарлятини дванайцять раз більша як на загал в Америці.

Половина всіх хлопців між тринайцятим і шіснайцятим роком життя покидає школу і йде на роботу в вугільній промисловости. Четверта часть всіх дівчат в тім віці теж вже працює в місцевих фабриках. Чим менші батькові заробітки, тим раньше мусять діти найматися на роботу. В Пенсилвенії закон заказує дітям до шіснайцятого року працювати в майні. Але закон той інтерпретовано так, що від чотирнайцятого року їм вже вільно працювати „при майні", напримір при ломанню і перебірці вугля. Розуміється і при такій роботі трапляються нещасні випадки, а в кождім разі чорний вугільний порох втискається в груди недорослим робітникам. Послідними часами федеральним законом про дитячу працю було заказано дітям до шіснайцятого року взагалі працювати в копальнях, все одно при якій роботі. Одначе Найвищий Суд рішив, що се закон неконституційний і через те неважний. Обовязують тільки стейтові закони, які так далеко не йдуть. Та й за ними нема доброго нагляду. Сотні дітий, яким нема ще навіть чотирнайцять літ, працює в вугільній промисловости. Богато їх можна здибати навіть при праці під землею, в темноті і небезпеці. Переписю 1920-ого року записано в вугільній промисловости мало не шість тисяч дітий робітників, працюючих вже в дитячім віці з неминучою шкодою для свого здоровля й освіти. На ділі число їх доси певно збільшилося, так як перепись роблено ще в той час, коли обовязував федеральний закон про дитячу працю.

СЕГОДНЯ ВЕЧЕРОМ

Напишіть до нас письмо, а ми вишлемо Вам пробну лекцію і подробиці про те як ми ручимо заочно научити Вас читати, писати і говорити по англійськи. Живучи в Америці, Ви повинні знати англійську мову без знання якої перед Вами усі двері заперті. Після нашої легкої системи ви навчитеся її в протягу трьох місяців через почту. Пишіть письмо сейчас сегодня і припишіть десять центів грішми або марками на відповідь, можна і канадійськими.

First American Preparatory School,
Dept. 46—525 West 47th Street,
New York City, U. S. A.

СКОРІСТЬ НА АМЕРИКАНСЬКИХ КОРАБЛЯХ

Вишліть сей бляикет

Вишліть понизший купон днесь, коли задумуєте виїзджати до Старого Краю або спровадити своїх кревних сюди. Дістанете в Вашій мові книжку безплатно. З неї дізнаєтеся за скорість американських кораблів, котрі дають Вам незрівнану вартість за Ваші гроші. Пишіть днесь!

ОПЛАЧЕНІ ШИФКАРТИ

Коли маєте спроваджувати Ваших кревних до Америки, пишіть по інформації для спровадження.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЛЯНКЕТ
До U. S. Shipping Board
U. S. Shipping Board, Passenger Dept. 630BU
45 Broadway, New York

Прошу прислати без зобовязань U. S. Government книжку подаючу всі інформації їзди на U. S. Government кораблях до Европи.

Моє імя ....
Ч. улиці або R.F.D. ....
Місто .... Стейт ....

UNITED STATES LINES
45 BROADWAY NEW YORK CITY
110 So. Dearborn St., Chicago, Ill. 75 State St., Boston, Mass.
155 Congress Street, Detroit, Mich.
Головні завідуючі для
U. S. SHIPPING BOARD

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

ПЛАСТУН.

Оповіданне з життя запорожських збігців.

(Свобідно за Купером).

(12)

— Як ви в небезпеці, то й ми не безпечні. До сеї пори всякі небезепеки ви від нас відвертали.

— Не турбуйтеся. Не знаєте, в чім діло. Мене зажурило відкриттє, що й я не вільний від деяких слабостий, котрі вже неодного звели на безпуттє.

— Не знаю, чи на сім світі є другий, що був би так вільний від всяких слабостий як ви.

— Як маєте на умі здоровлє і силу тіла, то провидіннє справді не було для мене скупе. До того причинилося життє в свіжім воздусі, не в міськім повітрю; польованнє, обильна і здорова пожива, добрий сон і чиста совість. Але й я чоловік; не инакше. Чую, що й у мене людська душа; буває, що дуже людська.

— Гадаю, що ви повинні бути вдоволені. В вашім дикім життю є якийсь чар. Мені здаєся, що й я скоро привикла би до такого життя. Я виховалася в місті, бо від десятого року життя була в тітки. Але в місті мене давить щось. Там повітре, не воздух. Гадаю, що ви щасливійші, коли ви самі в тишині ліса, ніж в людській юрбі.

— Не скажу, що цілком так. Був час, коли я думав, що мені вистане Бог в моїх лісах і степах. Але тепер зачинають брати верх инші почування. І я не знаю: здатися їм, чи поборювати їх? Я все почувався щасливим; тепер вже ні, бо мені забаглося бути щасливійшим... Бачите, ось там на тім дереві? Там голубка сама... Але, я ще не договорив, а голубонько вже біля неї. Відлетів був лише на хвилю, щоби голубці принести зернятко. Всі звірятка живуть парами...

— Розумію вас. І ви повинні знайти собі пару. Як тільки схочете, то знайдете.

— З того не вийшло би нічо доброго. Щоби в такій парі знайти щастє, мусілоб одно і друге мати одну вдачу. Правда, як би я знайшов... як би я знайшов когось такого як ви; таку, що не боялаcьби вийти за мисливого і не глумилася з мого невіжества і неокресання, то й решту днів мого віку я прожив би так щасливо, як щасливим видававсь мені мій минулий вік, прожитий в трудах і небезпеках.

— Когось такого як я? Сумніваюся, чи дівчина в моїм віці і така недосвідна була би доброю товаришкою найсміливійшого пластуна і найліпшого стрілця на окраїнах Запорожа.

— Я задовго жив життєм татарських скиталців. Мені взяти жінку хиба з аула степового Татарина, — сказав пластун пополу поважно, пополу насмішкою.

— І се не зла гадка. Гадаю, ви не думаєте брати таку, ось, примірoм, як я, виховану в місті, без ніякого досвіду потрібного в степах і лісах.

— Чому ні? Не моя жінка буде полювати, але я. Ви все радо слухали оповідань про мої мисливські і воєнні пригоди... А досвід, як в хаті ґаздувати, прийде з часом і з потребою.

Ганна затрусилася від погляду, яким обняв її.

— Говорім про що инше... Ви таке лиш жартом сказали. Правда, що ви жартуєте?

— Я все люблю бути коло вас, Ганно. Мене вже від кількох ночий не береся сон, бо все думаю, що ми готові розійтися; що вже не буду міг розказувати вам про те, що я пережив...

Ганна аж тепер зміркувала правду. Се відкриттє сильно стурбувало її. Хвилю думала над способом, як думки і надії пластуна вивести з тої сліпої і безвихідної улиці, та при тім не зранити його серця, не вразити його почування власної ціни.

— Ви говорили щиро і ясно, — сказала по довшій надумі, — отже й я хочу ясно і щиро. Щоби між нас не ляг туман мраки. Ваші слова розумію не инакше, як що кождий мужчина з вашою чесною вдачию мусить бути иприятелем кождої такої дівчини, як я.

— Так, Гано, так. Ви добре сказали се. Таку дівчину як ви, я мусів полюбити. Як я про вас говорив вашому батькови, то він сказав мені, що він таксамо думав про вашу маму, коли ще була дівчина. Коли від вас чую, що ви зрозуміли мене, ще й кажете, що так мусить бути, то мені так добре коло серця! Не помилявся ваш батько, коли такого невірного Тому, як я, впевнив, що мої надії небезвиглядні.

— Думаю, сердечний приятелю, ви тим не хочете сказати мені, що загадали взяти мене за жінку.

— То ви зле думаєте. Перед хвилею ви ліпше сказали. Ви відгадали, що я думаю і висказали се ліпше й яснійше, ніж се міг би я сам сказати. Таку злагоду зробив зі мною ваш батько. Очивидно під умовою, що й ви згодитеся. Але тоді я ще думав, що такий дикун як я, не може подобатися дівчині, для якої найліпший запорожський козак замало.

Здивуване і затрівожене лице Ганни викривив біль. Дрож пройшла цілим тілом.

— Мій батько?! — скрикнула. — Мій батько сказав вам, що я маю стати, що хочу стати вашою жінкою?

— Він. Він сказав мені се. Ще й казав, що се вас ущасливить. Так довго підбадьорував і заохочував мене, що я на решті й сам увірив.

— І ви згодилися на се тільки з приязни до батька, й не питаючи, що на се скаже ваше серце? І ви лише з приязни до батька взялиб мене, без огляду на се, чи я схочу стати вашою жінкою? Правда, що так було? Ви, як за батька не раз важили своїм життєм, так і тепер для вашого старого приятеля наважилися завязати собі світ такою недосвідною, такою молодою, як я? Правда, що так було?!

— Не роблю з себе ніякої жертви. Я все чув себе безмежно щасливий ,коли здоровий і сильний нишпорив по степу і в лісах, дихав свіжим і здоровим воздухом, дивився на обильну добичу. Але тепер чую, що се було нічо в прирівнанню до сеї роскоші, яка йде від свідомости, що ви маєте мене за ліпшого, ніж инших між вашими знакомими.

— Ліпший? Лише ліпший? Ви в моїх очах найліпший з тих, котрих знаю, і про котрих лише чула. Ви найліпший вашою сміливістю, вашим знаннєм мисливського промислу, вашою чеснотою, вашим самопожертвованнєм. Ліпшого приятеля не можу подумати... ні я, ні мій батько, ні Аслан-мурза... Але з того ще не виходить, щоби Аслан-мурза...

— Як заохочуючо звучать твої слова, дівчино. Аж тепер бачу, що Горбей, ваш батько не дуже помилявся... що мене непотрібно так довго морочила непевність.

Ганна поблідла. Схопилася і станула перед ним.

— Голимо! Справа так важна, хоч болюча, що мушу промовити ще яснійше. Ми не розуміємо себе. Себ то, ви не розумієте. Непорозуміннє треба зараз усунути. Будьте міцним козаком, як весь свій вік були, і слухайте. Я цiную вас високо і поважаю вас... Се мало мало, поважаю. Я вас обожаю, як обожаю мого рідного батька. Але вашою жінкою не можу стати... Про се й бесіди не може бути. Я...

Не докінчила, бо лице пластуна, зразу здивоване, на раз так викривилося з болю, неначеб хто живцем лупив з него шкіру. Вхопився за шию, бо йому здавалося, що вся кров його серця вдарила в горло і задусить його.

(Дальше буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДУ".

ТЕАТРАЛЬНІ ТВОРИ ДЛЯ ВИСТАВ ДІТОЧИХ.

БУНТ ЛЯЛЬОК, фантастична комедійка в трох діях зі співами і танцями (виступає 18 осіб) ....10 цнт.
В ЧУЖИМ ПІРЮ, сценічна картина 3 дії з танцями і співами. (виступає 10 осіб) ....15 цнт.
ДАРУНКИ РУСАЛОК, сценічна фантазія для дітий у двох діях (виступає 16 осіб) ....10 цнт.
ДЯДЬКО ТАРАС, діточий сценічний образець з життя Шевченка на 1. дію (виступає 11 осіб)..10 цнт.
ІМЕНИНИ ВЛОДКА, комедійка у 3. діях (виступає 8 осіб) ....10 цнт.
ЛІСОВА КАЗКА, сценка на 1. дію для діточого театру (виступає 12 осіб) ....10 цнт.
КОНИК СТРИБУНЕЦЬ, сценічна гра для дітий в одній дії (виступає 5 осіб) ....10 цнт.
ПЕЧЕРИ, сценічний образок на 3. дії (виступає 8 осіб) ....10 цнт.
СИРОТА, сценічна картина в одній дії (виступає 10 осіб) ....10 цнт.
СОНЯШНИК, песа-казка в 3. діях для діточого театру (виступає 9 осіб) ....10 цнт.

Замовлення і гроші слати до:
"S V O B O D A",
83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

КІЛЬКО ЗЛОЖИЛИ ПООДИНОКІ ОСОБИ НА ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІДНОМУ КРАЄВИ.

(Передпослідний спис).

52) З Ембридж, Па. 325.13
З Вудлон, Па. 72.75
Збірки з віч переслав о. Іван Ортинський.

Зложили в Ембридж: о. Іван Ортинський 25.00; Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 83 Провидіння 10.00; Василь Белий, Теодор Шумида і Ілько Кульчицький по 10.00; Лазар Череп і Ів. Кмить по 6.00; Іван Клайн, Петро Прокопович, Николай Ілько, Михайло Гриневич, Василь Лазар, Яків Мицик, Теодор Судія, Василь Кудра, Петро Опалка, Марія Дмитрик, Тимко Мазуфик, Дмитро Галабік, Софр. Вланчак, Іван Палиця, Ів. Буркаб, Іван Делинька і Іван Куцаба по 5.00; Іван Мельник (ст.). Іван Мельник (мол.) і Лев Монастирський по 3.00; по 2.00: Петро Смольницький, Ів. Плішка, Іван Бобак, Евстахий Мельник, Юрко Поливка, Мих. Пазич, Стефан Курило, Теодор Гищак, Кирило Галіян, Іван Мачуляк, Тома Орловський, Василь Памінчак, Стефан Петришин, Михайло Керда, Михайло Пендак, Григорий Роман, Василь Лех, Василь Коваль, Стефан Войтовин, Стефан Воробльовський, Іван Коваль, Григ. Онуфрик, Андрій Махник, Петро Войтечко; по 1.50: Стефан Ліщина, Семен Прокопович, Іван Хлиста; по 1.00: Дмитро Федчик, Андр. Юростовський, Михайло Іванечко, Михайло Войтович, Петро Годованець, Василь Липницький, Кость Лабан, Лаврент Томашівський, Антін Дацко, Дмитро Камінський, Теод. Гриневич, Антін Довжицький, Григорий Маланчук, Николай Антошек, Антін Скрайп, Стефан Гомзяк, Теодор Савчишин, Мих. Смольницький, Василь Салапич, Іван Слинка, Теодор Фізер, Михайло Вуйцік, Михайло Іжак, Михайло Гнат, Теодор Череп, Теодор Гречун, Николай Жук, Николай Затварницький, Василь Валько, Олекса Хлопак, Михайло Кость, Йосиф Нагребецький, Дмитро Драбик, Іван Хомняк, Василь Кібаш, Марія Гусак, Ст. Моркван, Наталія аМрилів, Гр. Вільос, Теодор Хлиста, Іван Мідяновський, Іван Фірич. Стефан Савчишин, Григорий Фальтанович, Анна Бован, Стефан Ілько, Юрко Ляшак, Кароль Вороновський, Михайло Савкулич, Вас. Мандяк, Стефан Цилюх, Лука Дружицький, Василь Хомишак, Дмитро Андрусишин, Семен Федак, Николай Владичак, Теодор Баландяк, Іван Волошин, Іван Ерега, Теодор Вагуряк, Дмитро Шимоняк, Антін Назаревич, Гр. Вацло, Іван Герега, Іван Чимчук, Іван Красуляк, Теодор Дуда, Теодор Кульчицький, Бенедикт Вороновський, Антін Підуфалий, Василь Кмить, Михайло Родьо, Іван Смолюх, Теод. Соляр, Йосиф Гадомський, Андрій Мельник, Теодор Панищак, Іван Шимоняк, Михайло Цібник, Михайло Федушка, Дмитро Сивий, Стефан Кріль, Теодор Пушак, Іван Срадомський, Петро Телеп, Альберт Орфін, Андрій Магура (стар.), Михайло Новерляк, Теодор Гринькевич, Іван Глухий, Іван Кухарський, Михайло Стецевич, Йос. Корч, Михайло Фук; Олекса Вельгус 75 цнт.; по 50 цнт.: Лесь Гриневич, Антін Кость, Семен Мідяновський, Йосиф Валько, Ю. Кундир, Іван Сніжик, Іван Ланюш, Василь Рудницький, Николай Чіснівський, Мих. Данило; Дмитро Наливайко, Никола Назаревич, Йосиф Матіяш, Михайло Мельник, Теодор Гурняк, Павло Гера; по 25 цнт.: Михайло Добрянський, Василь Гутник, Михайло Тир.

З Вудлон зложили: Василь Ганяк, Михайло Ярчак і Іван Кущик по 5.00; Петро Подоляк 3.00; Стефан Яцишин і Онуфрій Антонік по 2.50; по 2.00: Атаназій Здреник, Ів. Добош (мол.), Олекса Цюпа, Микола Шпук, Антін Корнецький, Андрій Гвіздик; по 1.50: Ів. Добош, Панько Сенько; по 1.00: Дм. Войтович, Василь Фецушак, Марко Шпак, Йосиф Лобода, Ів. Жилка, Іван Книжик, Йосиф Деленко; Григорий Лаврик, Василь Древна, Василь Годяк, Стефан Гуран, Йосиф Козловський, Ів. Чиж, Володимир Бараник, Гр. Поранда, Іван Половчак, Мих. Попик, Михайло Корпаш, Мих. Гавалюк, Олекса Ревть, Мих. Гула, Іван Гула, Николай Собор, Адам Дудяк, Олекса Цапко, Юрій Ігнатко, Іван Ігнатко; по 50 цнт.: Кароль Чет, Василь Савчишин; Мих. Добравалович 25 ц.; дрібними жертвами 6.50.

53) Осаге, Айова, Михайло Дворницький 10.00

54) З Елмайра, Н. Й., Т. Бубняк 3.00

55) З Нюарк, Н. Дж., Теодор Гима 5.00

56) З Бостон, Масс., збірку з віча переслав п. Й. Бербелицький 74.00

57) З Ню Йорку, Н. Й. на попередно оголошену квоту зложили: о. Н. Підгорецький 10.00; Григорий Прийма 7.00; Іван Сокіл, Іван Добровольський, Ол. Довганюк, Володимир Ференсович, П. Я., Василь Дроботій, Др. С. Демидчук, Пилип Вальорний, Микита Гуела, П. Довган, Павло Ганчарик, Ф. Метлай і К. Добрянський по 5.00; по 2.00: Ст. Шийка, Тинко Мілещук, Катя Андрус, Іван Брилінський, Стеф. Першин, Гаврис, Микола Богачик, Павло Сторожинський, Тов. Писків, Р. Тілевчак, І. Добрянський; по 1.00: Євхович, І. Герасимів, Петро Енрайт, Є. Геба, Стапетон, М. Януш, Максимович, Сенько, Антонишин, Іван Решук, Марія Щепановська, Юрко Буджак, Іван Приймак, Мих. Павлюк, І. Вовк, Михайло Євуш, Д. Величко, Стефан Залужний, В. Кучкуда, Петро Шемир, М. Кіницків, Миколай Демкович, Павло Мороз, Юрій Сорока, Ів. Підгорецький, С. Дембіцький, Петро Мартинюк, Іван Гураль, Володимир Цільник, Павло Боднар, Іван Прокопів, Павло Перей, Волод. Щесняк, Мих. Шкільний, Іван Пеленський, Д. Сірецький, Іван Федун, Пилип Литвинишин, Никола Джурин, Ів. Кур, Сезирань, М. Соловський, Іван Тимців, Стефан Деркач, Василь Лазута, А. Дудинський, Бринінський, Іван Приймак, М. Першин, Михайло Каришин, Д. Маланчук, Никола Тимців, Ів. Марусевич, Іван Дусановський, Гринько Попик, Михайло Костів, Федько Гулай; по 50 цнт.: Ів. Кивачук, Іван Ківун, Іван Голіят, Петро Лещук, К. Беднарчук, Андрій Гелета, М. Тураш, М. Савка, Василь Шульга, Є. Стах; В. Яковік 40 цнт.; по 25 ц.: Никола Гула і Никола Захарчук.

58) Нюарк, Н. Дж., збірку з товарискої вечері тов. ім. св. Тавити, переслав п. Григорий Карнаух 17.00

59) З Філядельфії, Па., від Ілька Грушевиць, переслав п. Т. Грицей 5.00

60) З Кенонзбург, Па., збірку переслав п. П. Чопак 35.00

Зложили: Н. Н. 10.00; Петро Чопак, Іван Хруник по 5.00; Андрій Дунда і Н. Н. по 2.00; по 1.00: Нестор Васів, Онуфер Кір, Ілько Сенько, Андрій Половіщак, Михаїл Бігун, Андр. Деяис, Даниїл Свідерський, Вас. Ямельський; по 50 цнт.: Данько Котік (стар.), Іван Грицко, Петро Грицко, Михаїл Попович, Мих. Скрипець; по 25 цнт.: Василь Головач, Іван Мирга.

61) Ф Філядельфії, Па., Мартин Пелех 5.00

62) З Бриджпорт, Конн., збірку з віча переслав п. В. Венгринович 105.00

Зложили: В. Венгринович 15; Леонтий Бих 10.00; Михаїл Будник, Федь Дрозд, Анастазія Бих, Никола Мельник, Василь Кузів, Никола Н. Никорчук, П. Кобильняк, Михаїл Зарічняк, Михаїл Галькевич, Василь Кузів Павлів і Аксентий Телер по 5.00; Яків Велиток і Григорий Бикай по 3.00; по 2.00: Ів. Глива, Йосиф Волк, Михаїл Чапля, Никола Варій, Йос. Підлуський, Еміліян Ключенко, Стефан Білаяий, Николай Гайда, Стеф. Іващишин, Федор Глива, Мартин Шумицький, Михаїл Мандрона, Василь Велиток, Михаїл Фіняк; по 1.00: Василь Гайда, Стефан Лободинський, Петро Слівінський, Василь Глива, Іван Мотика, Дмитро Постоловський, Антін Обуховський, Григорий Валковський, Юрій Демчук, Юрко Венгринович, Стеф. Левкович, Софія Венгринович, Марія Срога, Павло Шмігельський, Пилип Павлуш, Іван Шурко, Йосиф Ільчишин; дрібні датки 12.88.

63) З Філядельфії, Па., від членів 34-ої Сотні Січової Організації, переслав п. Т. Зяйлик... 20.00

Зложили: Андрій Олексюк і Стефан Слободзян по 5.00; Петро Савірка 2.00; по 1.00: Т. П. Зяйлик, В. Косило, Г. Крайник, Н. Смолига, М. Ворончак, Т. Слободзян, І. Довгун, Ю. Гураль

64) Сликвил, Па. від Т. Войтечко переслав п. Ф. Ясновський 5.00

65) Ню Йорк Сіті, Микита Гереч 10.00

66) З Гері, В. Ва., Петро Щербатий 6.00

67) З Мілвокі, Віск., збірку переслав о. Др. Шквір 100.00

Зложили: Петро Фута і Ілько Кожучок по 10.00; Стефан Стадник, Іван Гасек, Стефан Ковтун, Андрій Ковтун, Федько Черник, Василь Яремчук, Михайло Сенько по 5.00; по 3.00: Никола Савіцький, Мих. Барильский, Михайло Патар, Іван Березовець, Іван Пунько; по 2.00: Данило Борис, Стефан Покуса, Федько Танин, Іван Паньків, Федько Оренчук, Олексій Сідлович, Андрій Гатала, о. Антін С. Шквір, Никола Петричка, П. Стецик, Мани Кондрат; по 1.00: Іван Гірський, Стефан Юшків, Стефан Грех, Андрій Боринкк, Іван Магеровський, Іван Грех, Іван Оришин, Василь Колодрубець.

68) З Бутлер, Па., збірку переслав о. Йосиф Ганяк........ 6.50

Зложили по 1.00: Корнило Гринишин, Никола Білий, Олекса Косар, Григорий Павук; Анна Гайдер, Анастазія Гайдер; Іван Мицьо 50 цнт.

69) З Вілмінгтон, Дел., збірку переслав Григ. Косовський. 3.00

Зложили по 1.00: Ілія Ференц, Іван Оборовко і Н. Н.

70) З Трентон, Н. Дж., збірку переслав п. Петро Черкас..... 200.00

Зложили: Бр. св. Петра і Павла, від. 157 об. Союза, Бр. св. Михаїла і Тов. Бог. Хмельницького, від. 245 У. Н. Союза по 10.00; Ант. Бойкевич, о. Вол. Каськів, Іван Бородайкевич і Василь Кушнір по 6.00; В. Гасій 5.50; Гульгун, Василь Хрестогріс, Т. Мазовіта, Дм. Гуль, І. Мороско, Н. Ферштей і Ліга амер. Горожан по 5.00; М. Костирка 4.00; Йосиф Сагат 3.00; П. Черкас 2.30; по 2.00: А. Саган, Алекс. Шегеда, П. Статник, І. Єдлінський, І. Терлицкий, І. Сойка, М. Скоропва, І. Мешляк, Н. Сенюк, М. Палажій, К. Наконечна, Мідус, В. Юзва, О. Ошко; по 1.25: О. Коламан, І. Ляука; по 1.00: А. Крупа, П. Корсак, Ю. Гаврищкевич, А. Михальчишин, М. Сойка, Г. Гаврищкевич, Н. Мадонський, П. Рогоза, Г. Валінський, К. Кохореч, А. Петришин, Ага Розцка, І. Савчак, А. Каськів, М. Волчинський, А. Кенда, П. Лещук, К. Таславська, М. Думанський, В. Лацік, С. Зборовський, П. Ягілінський, А. Солоцька, А. Рентер, І. Мандзюк, М. Крева, С. Мартинюк, М. Дахович, П. Чорг, А. Патаранга, А. аМксимів, Г. Сидор, І. Калат, П. Стадник, Т. Скуряк, М. Скалоцкий, М. Александрович, С. Капюка, Н. Мартинюк, А. Кривий, І. Сабат, І. Бойко, А. Михальчишин; по 50 цнт.: Заблоцький, Лишишин, А. Стадник, М. Корсан, М. Каськів, І. Івашків, З фонду Федака 10.50.

71) Майнервиль, Па., Теодор Пташинський 5.00

72) З Вендергріфт, Па., Іван Чузак 5.00

(Дальше буде).

ДОПИСІ

ЛІЧБУРГ, ПА.

За благі ми, Українці.

Наші „радянці", а по правді зрадянці, порозписувалися у своїх московсько-жидівських „Єжедневних" про це, як вони колядували у нашій місцевости. Спорікають на Українців, що не приняли їх так жичливо, як вони на те заслуговали. І я скажу, що ні, бо тих большевицьких недопеченців треба було привитати твердим „хлопським параграфом".

Якийсь писатель росповідає за дурня, що всіх прозивав дураками і так до великої чести добився. Оттак і наші „мальчики" мають себе за правдиву духову аристократію, хоч у голові вітер свище. Звісна річ „порожна бочка гуде".

Оттак і ті наші кандидати на всіляких комісарів. Еще не захопили влади, (захоплять її тоді, як Ленін заведе електрику по сільських стайнях та коли радіофони будуть колисати до сну безрог по кучах) а вже так деруть носа, наче той льокай у „пана грабйого".

Оттак чваниться голий Мурин у Африці, як почіпить до уший та носа по здоровій колодці, а на вовнисту голову засадить високий, лискучий циліндер. Оттак саме виглядають наші недоварені „комуністи", які закривають свою наготу і порожнечу недорічними кличами темної Московщини. Не збагне, що, куди і як, та повторює, як безумна сорока, вивчені слова із глупих брошур та газет. А притім яке безхарактерне лукавство!

Не вірує в Христа, не віддасть чести Різдву, а береться іти колядувати. По правді треба вам було зробити фігуру або образ Юди і так піти поміжи люди. Прецінь ваші московські товариші чесніщі! Вони отверто проголосили, що їх божком Юда і „куций", тож і вам треба було так зробити. Бож Юда то символ зради, а чортяка то „патрон" усього большевизму. Треба було намалювати такого рогатого, із великим фостом, та носити його поміж кождого з вас та кождому приказувати як у тій приповідці: „Поцілуй бозю в фостик!"

Гей, гей, добрі люди, за добрі ви! Якби кождий із нас поступив собі із тими зачумленими так як треба, то ми скоро вилічили би їх з їх тяжкої умової хороби.

Ми занадто благі для пустих „бойсяків", а вони вже за дуже собі розбирають!

Не-колядник.

—0—

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Січовики збирають на „Негайну Поміч".

Вже від кількох тижнів Філядельфійські Січовики нараджувались між собою, яким би способом могли вони прийти з помочию нашому Правительству через зібранне якоїсь суми на фонд „Негайної Допомоги", та по спільних нарадах прийшли до переконаня, що треба устроїти в цій цілі віче 28. січня с. р. на поклик 1-шої Окр. Січової Орг., філядельфійські Українці зійшлись громадно, щоби вислухати референтів віча, котрими мали бути, як голосив поклик, бесідники прибувші зі старого краю. О годині 1.30 пополудні вийшов на підвисшенне отаман 1-шого Окр. Січ. Орг. В. Волчанський та в коротких словах представив зібраним ціль віча, покликуючи на предсідателя д. М. Коцюка, гол. відп. Січ. Орг. з Філядельфії.

Предсідатель, обнявши президію, покликав на секретарів віча нивше підписаних, а відтак по вступній вічевій промові накликував зібраних до захования порядку на гали. На адресу „червоних" звернув увагу, що еслиби котрому щось не подобалось, то лучше зробив би відразу, щоби винісся своїм коштом, щоби відтак цього не мусіли зробити Січовики. Це видно помогло, бо віче відбулося як найкраще.

Відтак предсідатель покликав на виголошенне першої вічевої бесіди Д-ра Володимира Галана, бувшого сотника галицької армії, прибувшого на запрошення Січовиків з Ню Йорку. Др. Галан в першій мірі візвав зібраних, щоби повстанем з місць пошанували память героїв і мучеників за нашу справу, що публика вмить виповнила. Відтак в більше-годинній бесіді, як наочний свідок початків війни, а відтак відродження нашого національного життя, змалював зібраним всі важнійші події, які нас Українців могли інтересувати. Слова Д-ра Галана хватали слухаючої немов які перли. Його прегарна бесіда так захопила усіх, що на салі було тихісенько, як мак сій. Ніхто не хотів втратити ні одного слова.

По скінченню бесіди Др. Галан поставив слідуючі резолюції, котрі з великим одушевленнем зістали приняті одноголосно:

1) Віче скликане заходом 1-го Окр. Січової Орг в Філядельфії на день 28. січня с. р., пересилає щирий привіт українським браттям в Східній Галичині, які по геройськи, як пристало наслідникам славної галицької армії; відбивають нове ляцьке насильство на українськім населенню Східної Галичини.

2) Протестує перед цілим культурним світом проти ляцьких безправств і нехтовання міжнародних законів, а то через переведення бранки у Сх. Галичині, яка після міжнародних договорів не є складовою частию Польщі.

3) Віднестися до „Обєднання", щоби воно подбало про забезпеченне цих молодих резерв галицької армії.

4) Віче постановляє віднестися до всіх Українців в Америці, щоби поспішили з як найбільшими датками на фонд „Негайної Допомоги".

5) Зібрані на вічу передають свій поклин старому краєви і клоняться перед геройством його Синів, котрі не дались втягнути на манівці, але високо держали прапор української независимости.

Ми з Вами, а коли прийде відповідна хвиля, не бракне між вами синів з вільної Америки, щоби разом стати рамя об рамя до бою з ненависним ворогом.

6) Січова Організація обіцюесь дати повну поміч „Обєднанню" в заведенню національної карности через поборюванне усяких вузко-партійних течій, а в першій мірі через борбу із проти-національними партіями, які служать нашим народним ворогам.

Відтак предсідатель покликав до слова другого бесідника, Д-ра Вол. Коваля, філядельфійського патріота-лікаря. Забираючи слово, він на вступі заявив, що його бесіда буде обнимати три найважнійші точки, а це про Негайний Фонд, „Обєднанне" і Січову Організацію.

При першій точці про „Негайний Фонд", він своїми до глубини серця зворушаючими словами так переняв зібраних, що вже вчасі його бесіди почали присутні приступати до стола з жертвами на цю ціль.

Другу точку бесіди про ціль і змагання „Обєднання", присутні приняли з великим одушевленне до відома, бо дійсно це організація, яка переймає управу усього народного руху в Америці.

В третій точці своєї бесіди висказував бесідник вагу і значінне Січової Організації в Америці, та заявив, що если Українці хотять мати одноцільний фронт, то повинні всі як один, належати до Січи, бо вона є дійсно нашим національним військом.

По цій бесіді предсідатель зарядив збірку на „Негайний Фонд" та припоручив Січовикам і Січовичкам перейтись по гали за збіркою. Збірка на „Негайний Фонд" принесла 310 долярів. (Спис жертводавців буде оголошений Місією).

Відтак забрав слово. д. Теодор Грицей, котрий представив зібраним, якою великою вартостю для нас є це, що Філядельфійські Українці здобулись на купно так великої гали, та заохочував зібраних, щоби про так важне діло незабували а помогли урядови Укр. Ам. Горожан своїми уділами в початім ділі.

Предсідатель подякував зібраним за парляментарне заховуваннєся і за жертви, та закінчив віче покликом, щоби відспівати український гимн. Ціла публика, цілою груддю його відспівала, та при співі Січової пісні „Гей там нагорі Січ іде" розійшлась домів.

Не від річи буде згадати добрим словом про старшину 1-шого Окр. Січ. Орг у Філядельфії, котра занялась скликанням віча, а Д-рови Галанови і Д-рови Ковальови за виголошення річевих і гарних бесід належиться повне признанне і щира подяка.

Мих. Стоколоса,
Теодор Заболотний,
секретарі.

З ГОЛОСІВ ПРЕСИ

(З канадійського „Укр. Голосу").

Хорони мене Господи від моїх приялів.

Народ давно спостеріг, що „приятелі" та „добрі люди" деколи вбираються в овечу шкіру і вдають великих добродіїв і таку підступну роботу народ давно означив приповідкою:

— Хорони мене, Господи, від моїх приятелів, бо з ворогами я сам дам собі раду.

Народ зрозумів, що підступна робота „добрих людий" страшнійша ніж явна робота ворога. Богато є одиниць вузкоглядних і легковірних, що на підступі не розуміються і такі дуже скоро стають жертвою „приятелів".

Український народ дуже богатий „в непрошених приятелів". І Поляки і Москалі і Румуни і ще чимало всюди є тих „добрих людий". Крім чисто політичних — має він ще і религійних спасителів. Чужі церкви, чужі секти бувають такі ревні для спасення Українців, що не мають часу навертати своїх власних безбожників, бо клопочуться навертаннем до Бога Українців.

Для Українців все те повинно бути практичною школою життя. Вони мають нагоду зрозуміти підступні способи, а тимсамим зрозуміти, як і що вони самі повинні робити.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ЗЇЗД У ВИННИПЕГУ, В КАНАДІ

(З канадійського „Укр. Голосу").

Мали в Виннипеґу свій зїзд українські большевики з цілої Канади.

Величавий був зїзд.

Приїхало на него аж 27 делегатів.

І прийшло на зїзд 27 привітних телеграм, — на кождого делегата по одній телеграмі. Тож то радувалися товариші делегати! Се було для них очевидним доказом, що в Канаді є крім них ще бодай 27 других большевиків.

— — —

27 делегатів зібрали українські большевики на свій зїзд.

Але й між большевиками є кошерні і некошерні, большевики першої кляси і большевики другої кляси.

27 делегатів, що зїхалися на зїзд, говорили про ріжні справи, але не про найважнійші. Про найважнійші партійні справи говорили тільки деякі з них. А тих, як признають УРВісти, було лиш 14. Вони окремо відбули свою конференцію, з якої звіт не буде публично оголошений.

Та цікаво є, кілько й з тих 14 кошерних делегатів знають всі тайни своєї партії. Бо, о скілько відомо, то й між кошерними є більше і менше парщиві.

Підчас большевицького зїзду в Виннипегу дали місцеві товариші зворушаючий взірець дбалости про своїх гостей.

Пильнували їх, як ока в голові.

Не дали їм навіть до ресторанту зайти їсти, а приносили їм їсти до Робітничого Дому.

В такий спосіб хоронили їх перед небезпекою української буржуазної зарази. Чи вхоронили, то друга річ.

— — —

Большевицьких делегатів в Виннипегу треба було стеречи.

Большевицька „юдея" переживає тепер поважну крізу.

Деякі сторонники большевизму дуже збентежені тим, що Українські Робітничі Вісти з друкарнею, на яку щирі українські робітники в Канаді зложили грубі тисячі долярів, тишком-нишком перейшли на приватну власність пятьох лідерів. Міг дехто з делегатів про се довідатися і також збентежитися.

Другі сторонники большевизму збентежені тим, що Раковський явно признався, що він через пять літ тільки обманював українські маси незалежною радянською Україною, аби їх опанувати, а тепер показує їм ланцюх, якого оба кінці держить Москва. Міг хтось звернути і на се увагу котромусь делегатови.

А всі сторонники большевизму збентежені тим, що до Леніна наконець покликано з Берліна спеціяліста від умових недуг. Се значить, що навіть найблищше окруженне Леніна прийшло вже до переконання, що Ленін — божевільний чоловік, варіят, мишіґене. Делегати про се ще не знали, бо Робітничі Вісти про таке не пишуть, але котрийсь міг про се довідатись від тих, що читають другі газети.

Отже могли бути поставлені на зїзді неприємні питання. Тому щирі товариші з Виннипегу мусіли взяти делеґатів в свою опіку і дати їм їсти і пити, аби тільки ті нігде не виходили, з ніким не бачилися і вернули з Виннипегу такими невинними, як приїхали.

Блаженні убогі духом!

З КРАЮ НЕВОЛІ І НУЖДИ

Тернопіль, 27. XII., 1922.

Любий!

Дякую Тобі за відомости, одержані від Тебе і за поміч в моїй біді. Жадаєш відомостий з нашого краю. Ми жиємо тут під обухом. Арештовання на кождім кроці. От і тепер арештували Стаха і замкнули до кріміналу і як довго буде сидіти не знаю, бо немажуть йому нічого закинути; але про те буде якийсь час сидіти. Як те довго буде тревати, не знаємо.

Гроші, котрі складаєте в Америці, не йдуть на марне, бо тут потребуємо їх дуже богато. Погадай собі, що мусимо власними силами удержувати приватні школи, кількасот студентів за границею, як також наше представництво. Це всьо коштує купу гроший, а тих у нас мало, бо як знаєш українських дідичів у нас не було і нема, а офіра селян не вистарчає. Нас еще есть тут около 500 службовиків, котрих не принято до служби. Вони не суть спосібні до служби поза бюрової, проте і їм треба дати удержанне. Коло мене еще не так дуже зле, бо стриянка тримає студентів на станції, а і я еще зароблю пару тисяч марок польських і принайменше не голодуємо. Але суть такі, що цілими тижнями куска хліба в хаті не мають! (Далі родинна переписка).

Phone: Market 24—52.

ДР. ВОЛОДИМИР КОВАЛЬ
УКРАЇНЕЦЬ ЛІКАР
ОТВОРИВ СВОЮ КАНЦЕЛЯРІЮ ПІД ЧИСЛОМ
963 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.
Години урядові: від 9. до 11. рано; від 6. до 8. вечер. В неділі і свята від 10. до 1. пополудні.

АМЕРИКАНСЬКІ ВИДАННЯ:
Календар Українського Н. Союза - 50 цнт
КРАЄВІ ВИДАННЯ:
Календар „Будяка" - 25 цнт.
Календар „Просвіти" вже вичерпаний.
Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ГРИБИ!
На днях отримались з краю правдиві грибы, дуже добрі, без піску, три сорти.
Перший сорт вибирані, самі головки, без корінців, ціна за фунт....$2.50
Другий сорт, головки з корінцями, осінні, ціна за фунт $2.00
Третий сорт мішані, чисті, до варення дуже добрі, ціна за фунт....$1.25
Для шторників опуст. Замовлення посилайте на адресу:
EUROPEAN BAZAR,
168 E. 4th Street, New York, N. Y.

НА ПРОДАЖ ФАРМИ
які можна набути тепер дуже дешево з урожайної землі. Фарми великі і малі до вибору. Голоситися до: 17—
DM. HNATYSHYN,
Box 144, Pittsfield, Pa.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОТРІБНО РОБІТНИКА ДО ШКОЛИ.
Платня 80 долярів місячно. Голоситися до дженітора: 42-4
JOHN WERCHOLUK,
165 Henry St., New York City

ВАЖНЕ ДЛЯ НЮ ЙОРКУ
Хтоби знав де є велика ЛЕНТА, шита з заповітом Т. Шевченка, котра була уживана на першім соймі для декоровання салі, проситься донести до Жіночої Громади на адресу: 42 E. 7th St., New York, N. Y.

ПОТРІБНО РОБІТНИКІВ
Потрібно мущин і хлопців до роботи шкіряних виробів. Стала робота добра платня. Голоситися до: 41
SPECIALTY HANDLE MFG. CO.
113 N. J. R. R. Ave., Newark, N. J.

HIPPODROME
43rd STREET and 6th AVENUE
ЛІПШІ ЧАСИ найбільше вистава в світі
Богато українських артистів.
Два рази денно: 2.15 і 8.15
Ціни: 50 цнт. до $1.50

НАДІЯ!
При Евню Ей проти парку
З чобітьми я стор заклав
І в него я много праці,
Досвіду та грошей вклав.
Кому треба черевиків
Нехай йде до ФЕДУНА.
Бо він з людий не дре лика
А солідно заробля.
Стор його є у бейсменті,
За се користь є така
Зискавши на малім ренті
Продасть таньше чим ціна
СКЛАД ОБУВЯ ФЕДУНА.
113 Avenue A, New York City

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКА ФАБРИКА СКРИПОК
F. GIBASH, 127 E. 7th St., N. Y.
Пишіть по безплатний каталоґ

МАРІЯ ТАМКУС
АКУШЕРКА
З школи Белвю Госпитал
Говорить по нашому.
30 Stagg St., Brooklyn, N. Y.
Tel. Stagg 6734.

ROYAL MAIL
„Подорож вигоди"
ДО ЕВРОПИ
Одно клясові кораблі з кабінами. Славний „О" корабель "Orbita" і "Orduna" переоблені на одно клясові і третої кляси кабіни кораблі дають надзвичайну вигоду до Гамбурга. Найнизша ціна II. кляси $130 і висше. Ціна III. кляси $103.50
Два гарні нові кораблі "Orca" і "Ohio" маючі 1, 2 і 3-ту клясу почнуть відїзджати до Европи на весні.
THE ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.
Sanderson & Son, Inc., Agents
26 Broadway, N. Y. або місцеві агенти

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські Погребники

Без ріжниці в котрій стороні Шікаго або околиці мешкаєте, телефонуйте до МУЗИКИ і заощадіть гроші.
2231 W. CHICAGO AVE.
Tel. Seeley 4252 і West 6557

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
DR. S. M. KAUFMAN
спеціяліст хронічних і инших внутрішніх недуг, акушер.
Години офісові від 1. до 8.30 веч.
111 E. 7th Street, New York
НОВИЙ ОФІС В ASTORIA, L. I.
Год. офісові від 9.30 до 12. в пол.
488—6th Ave., Astoria, L. I.
Telephone: Astoria 2572

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
304—2nd AVENUE,
межи 17-ою а 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 4438 Lexington

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
як легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і шкірних недуг, ослаблення нервів, ревматизм, острі нервові і хронічні недуги. Порада даром.
Dr. ZINS
110 E. 16 St., NEW YORK
Межи 4th Ave. і Irving Place.
Години від 9. рано до 8. вечер. В неділю від 9. рано до 4. пол.